

Fördjupad kontroll 2021

Utbildning av anställda (Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB)

Bakgrund

Den fördjupade kontrollen gällande utbildning har haft till syfte att undersöka vilken nivå av kunskap om dataskydd som anställda i bolaget har. Kontrollen har genomförts genom en enkät som skickats ut till medarbetarna där de har fått svara på frågor om dataskydd. Dataskyddsombudet har även skickat ut frågor till dataskyddskontakt/dataskyddssamordnare bl.a. om vilken utbildning som anställda har fått och hur utbildningsnivån säkerställs.

Iakttagelser från kontrollen

För att en organisation ska ha möjlighet att följa dataskyddsförordningen krävs det att personalen har fått adekvat utbildning. Vilken typ av utbildning eller hur djupgående den behöver vara varierar beroende på vad medarbetaren har för arbetsuppgifter. Alla som på något sätt behandlar personuppgifter behöver dock ha tillräckliga kunskaper för att t.ex. kunna identifiera en personuppgiftsincident, samt ha förutsättningar för att i övrigt behandla personuppgifter på rätt sätt. Detta kräver viss grundläggande kunskap.

Strategi för utbildningar

Bolaget har i svar till dataskyddsombudet angett att de anställda under november/december 2020 genomgick en obligatorisk grundutbildning i dataskyddsförordningen. I denna utbildningsinsats var även dataskyddsombudet involverad. Man har vidare angett att det finns ett pågående arbete med introduktionsprocessen där ett informationsblad som dataskyddsenheten tagit fram ska ingå. Man har inte tagit fram en handlingsplan för framtida utbildningsinsatser utan avvaktar den aktuella kontrollen samt de kontroller som ska genomföras senare under 2021. Frågan om dataskydd är också en stående punkt på agendan på möten för bolagsledningen.

Resultat från enkäten

Samma enkät skickades ut samtidigt till anställda på Göteborg Stads Kollektivtrafik AB (GSK), GS Buss AB och GS Trafikantservice AB. En länk skickades till dataskyddskontakt och dataskyddssamordnare som fick vidarebefordra den till de anställda. Eftersom ett fåtal personer har svarat mer än en gång eller inte svarat på samtliga frågor finns det viss risk att resultatet i delar blir något oklart. Det ger emellertid fortfarande en god indikation kring de anställdas kunskapsnivå.

Hos GSK är det enligt enkätanalysen nio personer som har svarat på enkäten. Sex personer har svarat på samtliga frågor. Alla har angett att de har fått någon typ av utbildning i dataskydd via arbetsgivaren. De flesta angav att denna utbildning hållits under 2020. Samtliga angav att de vet hur de ska gå tillväga vid en personuppgiftsincident och de flesta hade koll på att det är bolagets styrelse som är ytterst ansvarig för bolagets personuppgiftsbehandlingar. Samtliga svarade även rätt på frågan om vad en personuppgift är och majoriteten hade koll på vad en

personuppgiftsbehandling är, även om det här finns vissa brister. Av de sex som svarat på frågan om vad en känslig personuppgift är svarade tre att även lösenord till dator är en känslig personuppgift och en svarade att mobilnummer är en känslig personuppgift, vilket inte stämmer. Vissa missade även att identifiera filosofisk övertygelse som en känslig personuppgift.

Dataskyddsombudets rekommendationer

Dataskyddsombudet anser att det är mycket positivt att utbildning har hållits för medarbetarna och att detta lett till att de allra flesta har relativt god koll på det grundläggande i dataskyddsförordningen. Att vissa har sämre koll på vad känsliga personuppgifter är anser dataskyddsombudet vara ett problem om det är så att det behandlas en stor mängd känsliga personuppgifter i bolaget. Att endast två svarat att någon som skickar ett mejl är en personuppgiftsbehandling är något som emellertid bör noteras eftersom en av de vanligaste personuppgiftsincidenterna är felskickade mejl. Att veta att mejlande är en personuppgiftsbehandling är därför något alla bör ha koll på. I detta sammanhang noteras även att endast en svarade att läsa ett mejl och att ta fram ett svar är en personuppgiftsbehandling, vilket det alltså är. Utifrån resultatet från enkäten anser dataskyddsombudet att utbildningsnivån är godkänd, men att det finns vissa förbättringsområden. Det är nu viktigt att bolaget säkerställer att de kunskapsluckor som förefaller finnas täpps igen och att utbildningsnivån i övrigt upprätthålls, samt att dataskydd blir en naturlig del av det dagliga arbetet. Alla medarbetare ska t.ex. ha koll på vad en personuppgiftsincident är och har ett ansvar för att rapportera när man misstänker att en sådan har skett. Huruvida detta görs är något som bolaget bör bevaka. Medarbetare och chefer bör också ha tillräcklig kunskap för att kunna identifiera ifall det sker andra typer av felaktiga personuppgiftsbehandlingar, som inte passar in i definitionen av en incident. Det kan röra sig om att rapportera in ifall det upptäcks att fler än vad som är nödvändigt har behörigheter till ett system eller en mapp, eller att fler uppgifter än vad som är nödvändigt sprids på arbetsplatsen.

För att säkerställa att medarbetarna har grundläggande kunskap och att denna underhålls bör det finnas en dokumenterad plan för framtida utbildningsinsatser. Det bör också finnas interna rutiner och instruktioner som finns lättillgängligt för medarbetarna så att de själva, när frågor uppstår, kan läsa på om hur de ska göra.

Sammanfattande rekommendationer

- Bolaget bör ta fram en utbildningsplan för att säkerställa att anställda har tillräcklig kunskap om dataskydd. Av planen bör också framgå hur man säkerställer att kunskaperna upprätthålls.
- Bolaget bör säkerställa att det finns tydliga och uppdaterade rutiner/instruktioner som de anställda har tillgång till.

Bilagor

1. Fördjupad kontroll utbildning: Frågor till dataskyddskontakt

---

Fördjupad kontroll 2021

Utbildning av anställda hos GSK – frågor till dataskyddskontakt

1. Beskriv hur ni hittills har utbildat era anställda.
2. Hur säkerställer ni att anställda deltar i utbildningarna?
3. Har alla anställda fått utbildning?
  - a. Om nej, beskriv varför de inte fått det.
  - b. Av de som har utbildats, har de fått olika utbildningar?
  - c. Om ja, beskriv vilken typ av utbildningar de har fått och varför de har fått olika utbildningar.
4. Hur säkerställer ni att nyanställda får adekvat utbildning?
5. Har det framtida behovet av utbildningar för anställda kartlagts?
  - a. Om nej, ange varför inte.
  - b. Om ja, ange hur denna kartläggning ser ut.
6. Hur säkerställer ni att utbildningsnivån hos de anställda upprätthålls?